

LA XII EXPOSICIÓ DE L'AGRUPACIÓ D'AQUAREL·LISTES DE CATALUNYA

D'aquesta Exposició verificada suara en el CENTRE DE LECTURA, no n'havem de descobrir gran cosa. La major part dels expositors ens son coneguts per haver exposat amb anterioritat en el mateix CENTRE, i, si n'hi ha algú de nou digne d'esment, aquest—cal dir-ho sense reserves i de bell cop—és l'Andreu Pastor amb les seves «Peònies» (32) en primer terme i amb les seves «Crisantemes» (31), ambdues obres ben reeixides.

En el concepte de l'aquarel·la que és essencialment la tècnica de l'aigua, molts fan marrada per que solen acudir a procediments que no son obtinguts per l'aigua colorida (tals l'ajuda de la goma, el pastell, el llapis carbó o blanc, el tremp etcètera) i en lloc d'aquarel·les fan barreges completament inútils. Hi ha, dissortadament, alguna obra tractada així's en el conjunt de les que'ns mostra l'Agrupació, però no afortunadament en aquestes obres d'en Pastor, que son tractades dins una perfecta disciplina d'aquarel·lista, amb una certa bravura, finor de gama, valoracions justes, relleu, espessor, profunditat, aire... i tot dins un ambient una mica arbitrari però tantmateix artístic, és a dir, bell.

Caldria que alguns expositors s'hi fixessin en aquestes obres, on trovariien tal vegada aquelles solucions que ells no han sabut trobar o descobrir en el natural, car ens hem topat amb pintures que verament son rebutjables pel bon crèdit de l'Agrupació. No's discuteix aquí,—no la discuti-

riem si hi fós—una tendència o escola, una nova estètica. Procurariem investigar les seves bases, procurariem compèndre-la i fariem els possibles per a gaudir dels resultats obtinguts i possibles. Però aquí no es tracta d'això, sinó d'aquells respectes que's mereixen certs cànons eternals de l'Art, que mai ningú no ha gosat, ni podria, modificar. Una escola donará preponderància al color que impressiona la retina de l'artista, i aquest tindrà la llibertat d'exaltar-lo fins a l'inefable; altra a l'espessor dels cossos o volums tenint com a dogma el tò local que aquells han negat; altra a les figures geomètriques que, forçant l'imaginació, trovem en els cossos dins l'espai, etc.; però tots llurs principis han de respondre a la llur concepció general, harmònica en el conjunt de les seves parts; que ço fonamental en tota obra bella, que és com dir en tota obra d'art, és la perfecta relació de les parts que la constitueixen, entre elles, quina relació constitueix l'harmonia del tot. Doncs bé; si volem fer una obra *realista* sense preocupacions cerebrals i sense cap disciplina d'escola, cal tindre en compte que mai no podrem fer en una mateixa obra, per exemple, uns arbres en silueta, unes pedres en volum i una paret sense perspectiva i del mateix color a deu metres que a trenta del espectador. Si tot volem que «retrati» el natural, devem *saber veure* el natural, que no totes les màquines de retratar serveixen!

De la mateixa manera que de tres tons

(els fonamentals de l'iris o siguin el vermell, el groc i el blau) brillant cadascú per sí sol, si'ls mesquem obtenim un tò brut, betuminós, i, en canvi, si'ls sabem combinar i aplicar degudament a la tela obtenim una infinitat de matitzacions que'ns permeten de fixar o plasmar un tros de vida, així's devem cercar i seguir un camí quan pretem fer una obra d'art, coordinant tots els elements i tots els recursos honrats per a obtindre l'harmonia general sense la qual l'obra d'art és impossible.

Jo brindo aquesta petita disquisició a alguns expositors, joves o vells, però en definitiva sense prou experiència o reflexió, segons hem pogut comprovar en algunes obres exposades, obres que no senyalem perquè no voldríem que pogués ningú creure'ns un esperit de reventada que per temperament sempre hem rebutjat.

Hem constatat un petit avenç amb en Pau Sabaté que estem freturosos de poder constatar en una propera exposició particular que'ns anuncia per a la tardor vinenta. En Sabaté ens diu quelcom de Salou, millor que no se'ns havia dit abans per altres artistes que havien intentat traduir o plasmar aquells o altres paratges del golf de Sant Jordi.

En Galofre Ollé ens ha portat quelques obres de les que sobresurt «El nen de la Caputxa» (18) i «La Cambra dels jaïos» (20).

En Dionís Baixeras V. de tres obres n'hi té una, «Volta de la Rectoria» (2) ben encertada de llum i reflexes, essent, les altres dues, molt adotzenades dintre el molt i bò que ha pintat aquest simpàtic pintor de la gent marinera.

En Miquel Farré té «Un vell carrer de Barcelona» (9) en dia de pluja, ben harmonitzat però amb menys visió colorística que les altres dues obres «Castelldefels» (10) i «Les primeres flors» (8), tacada aquesta amb valentia i despreocupadament.

Cal esmentar dos plafons decoratius del celebrat cartellista Gaspar Camps, ambdós, dintre llur gènere, ben vibrants i atractius.

En Francisco Galofre Suris ens mostra «Una nena de la Costa Brava» (21) que la trobem força interessant com a pintura i d'una factura que té ales per a volar.

En Josep Riera Mauri té «Jardí, Montjuïc» (33) amb força vibració de llum. En Valls Clusas, que exposa varies pintures d'unes tonalitats terroses que no tenen altre defecte que ésser primes, té l'obra número 52 «Després de la Gropada» ben fina de color, i en Torras Farrell, el «Retrat d'en Mir» (46) d'un dibuix i semblança excel·lents però fluix de color.

En conjunt es tracta d'una exhibició col·lectiva interessant i per a completar aquest interès, en J. Sanromà, de Tarragona, ens mostra una col·lecció de batiks obtinguts per ell com a *amateur* però que, cal dir en rigor de veritat, que'l Sr. Sanromà ja ha tramuntat l'aprenentatge i està en vies d'assolir perfeccions que ara no té.

Com que això és quelcom de nou entre nosaltres, probablement el Sr. Sanromà donarà un curset en nostre CENTRE explicant i demostrant pràcticament com és realitza aquesta art, que no deixa d'ésser interessant.

CÉSAR FERRATER

